

Reverchuk, N. I. *Upravlinnia ekonomichnoiu bezpekoiu pidpriemnytskykh struktur* [Management of economic security of business structures]. Lviv: LBI NBU, 2004.

Vasylytsiv, T. H. et al. *Finansovo-ekonomichna bezpeka pidpriemstv Ukrainy: stratehiia ta mekhanizmy zabezpechennia* [Financial and economic security of Ukrainian enterprises: strategy and mechanisms of provision]. Lviv: Liha-Pres, 2012.

Zabrodskiy, V. A., and Kyzym, M. O. "Vlasnist, ekonomichna bezpeka i derzhava" [Property, economic security and the state]. *Ekonomichna kibernetika*, no. 3-4 (2000): 58-63.

Zaitseva, I. Yu. "Formuvannia systemy pokaznykiv, shcho kharakteryzuiut finansovu skladovu ekonomichnoi bezpeky transportnykh pidpriemstv" [Formation of a system of indicators characterizing the financial component of the economic safety of transport enterprises]. *Efektivna ekonomika*. 2013. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2214>

УДК 658.7
JEL: P42

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЯК НАПРЯМ ЇХ ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ

©2019 НЕСТЕРЕНКО Р. В.

УДК 658.7
JEL: P42

Нестеренко Р. В. Методичні аспекти забезпечення логістичної діяльності підприємств як напрям їх ефективного функціонування та розвитку

Метою статті є розробка методичних аспектів забезпечення логістичної діяльності підприємств як напрям їх ефективного функціонування та розвитку в сучасних умовах господарювання. Детально проаналізовано етапи еволюційного розвитку логістики в бізнесі у ХХ столітті. Визначено вплив логістики на економіко-організаційну діяльність підприємств. Доведено, що для впровадження логістики на підприємстві необхідно провести аналіз економіко-організаційної діяльності підприємств за допомогою сучасних методів оцінки. У процесі впровадження логістики в діяльність підприємства рекомендується дотримуватися таких принципів: використання програмних модулів; поетапного створення системи; гнучкості системи з погляду специфічних вимог конкретного застосування; розгляду підприємства як еколого-соціально-економічної системи; неподільності логістичного ланцюга постачання – виробництво – збут; єдності; зв'язку інформаційної та виробничої діяльності; розвитку (поява нових цілей і завдань); динамізму; оперативності т ін.

Ключові слова: економіко-організаційного забезпечення, логістика, методи оцінка, підприємства.

DOI:

Рис.: 2. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 11.

Нестеренко Роман Васильович – здобувач, кафедра економіки та організації діяльності суб'єктів господарювання, Українська інженерно-педагогічна академія (вул. Університетська, 16, Харків, 61003, Україна)

УДК 658.7
JEL: P42

UDC 658.7
JEL: P42

Нестеренко Р. В. Методические аспекты обеспечения логистической деятельности предприятий как направление их эффективного функционирования и развития

Целью статьи является разработка методических аспектов обеспечения логистической деятельности предприятий как направление их эффективного функционирования и развития в современных условиях хозяйствования. Детально проанализированы этапы эволюционного развития логистики в бизнесе в ХХ столетии. Определено влияние логистики на экономико-организационную деятельность предприятий. Доказано, что для внедрения логистики на предприятии необходимо провести анализ экономико-организационной деятельности предприятия с помощью современных методов оценки. В процессе внедрения логистики в деятельность предприятия рекомендуется соблюдать следующие принципы: использования программных модулей; поэтапного создания системы; гибкости системы с точки зрения специфических требований конкретного применения; рассмотрения предприятия как эколого-социально-экономической системы; неделимости логистической цепи снабжение – производство – сбыт; единства; связи информационной и производственной деятельности; развития (появление новых целей и задач); динамизма; оперативности и т. д.

Ключевые слова: экономико-организационного обеспечения, логистика, методы оценка, предприятие.

Рис.: 2. **Табл.:** 2. **Библ.:** 11.

Нестеренко Роман Васильович – соискатель, кафедра економіки та організації діяльності суб'єктів господарювання, Українська інженерно-педагогічна академія (вул. Університетська, 16, Харків, 61003, Україна)

Nesterenko R. V. The Methodical Aspects of Providing the Logistic Activity of Enterprises as a Direction of Their Efficient Functioning and Development

The article is aimed at developing the methodological aspects of providing the logistic activity of enterprises as a direction of their efficient performance and development in the current economic conditions. The stages of the evolutionary development of logistics in business in the XX century are analyzed in detail. The influence of logistics on the economic-organizational activity of enterprises is defined. It is proved that for introduction of logistics at enterprise it is necessary to analyze the economic-organizational activity of enterprises by means of the modern methods of evaluation. In the process of introduction of logistics in the activity of enterprise it is recommended to observe the following principles: use of programmed modules; phased creation of system; flexibility of the system in terms of specific application requirements; consideration of enterprise as ecological-socio-economic system; indivisibility of the logical chain of supply–production–sales; unity; communication between the information activity and the production activity; development (emergence of new goals and tasks); dynamism; efficiency and so on.

Keywords: economic-organizational support, logistics, evaluation methods, enterprise.

Fig.: 2. **Tabl.:** 2. **Bibl.:** 11.

Nesterenko Roman V. – Applicant, Department of Economics and Business Entities, Ukrainian Engineering and Pedagogical Academy (16 Universytetska Str., Kharkiv, 61003, Ukraine)

Вважають, що логістика з'явилася ще в Стародавньому Римі, і основою цього стала необхідність оптимального розподілу продовольчих ресурсів. Потім виникла військова логістика, яка була затребувана для безперервного забезпечення різними ресурсами, а також для здійснення різних переміщень, що було невід'ємною частиною військових дій.

Засновником математичної логістики прийнято вважати Готфріда Лейбніца, тому що він ще в XVII столітті вперше застосував логістичні підходи в математиці. У XX столітті широкого поширення набула бізнес-логістика.

Фахівці трактують логістику у вузькому сенсі (як науку про управління й оптимізацію матеріальних та інших пов'язаних з цим потоків у тій чи іншій системі, щоб система досягла поставлену перед нею мету) і широкому сенсі (як один із інструментів менеджменту, за допомогою якого господарюючий суб'єкт досягає цілей за рахунок більш ефективного управління матеріальними та іншими потоками протягом усього виробничо-збутового процесу).

На сьогоднішній день вітчизняним підприємствам необхідно впроваджувати логістику у свою діяльність, що дозволить розширити їхні можливості, підвищить рівень конкурентоспроможності та дозволить вийти на нові ринки збуту.

У науковій літературі питаннями щодо впровадження логістики в діяльність підприємств займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як: І. Васюк [1], В. Верба [2], П. Гудзь [3], І. Кабанець [5], А. Кальченко [6], В. Прохорова [7], А. Рудюк [8], А. Фролова [9], В. Чобіток [10], О. Хаджинова [11] та багато інших.

Але в більшості праць недостатньо приділяється увага особливостям і напрямкам формування сис-

теми оцінки від впровадження логістики в діяльність підприємств, що потребує подальших наукових досліджень.

Метою статті є розробка методичних аспектів забезпечення логістичної діяльності підприємств як напрям їх ефективного функціонування та розвитку в сучасних умовах господарювання.

Поточні процеси глобалізації на світовому ринку посилюють економічну взаємозалежність підприємств і вимагають використання сучасних інноваційних технологій у своїй роботі для підвищення конкурентоспроможності та подальшого їх розвитку. Для цього необхідно забезпечити впровадження логістики в діяльність вітчизняних підприємств.

Етапи еволюційного розвитку логістики в бізнесі у XX столітті наведено на *рис. 1*.

Умовно логістику можна пов'язувати зі стадіями виробничого циклу: постачання, виробництво, збут. Таким чином, логістику можна поділяти на такі види: логістика постачання, логістика виробництва, логістика розподілу, логістика управління запасами, складська логістика, транспортна логістика, фінансова логістика, інформаційна логістика.

Науковці розглядають логістику як засіб найбільш оптимального вирішення завдань із досягнення ефективного виробництва для задоволення вимог споживача (*рис. 2*).

Таким чином, під організаційно-економічним механізмом логістичного управління ми розуміємо взаємопов'язану сукупність організаційної та економічної підсистем, які складаються з конкретних елементів. Організаційна підсистема об'єднує інформаційне, нормативно-правове, методичне, про-

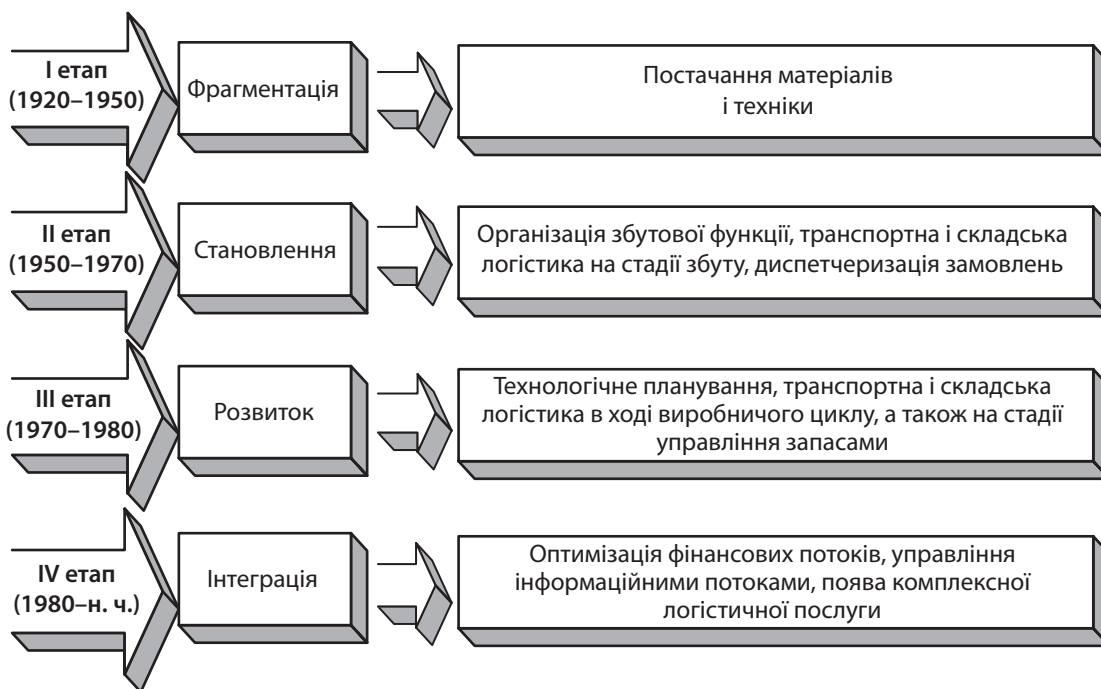

Рис. 1. Етапи еволюційного розвитку логістики в бізнесі у XX столітті

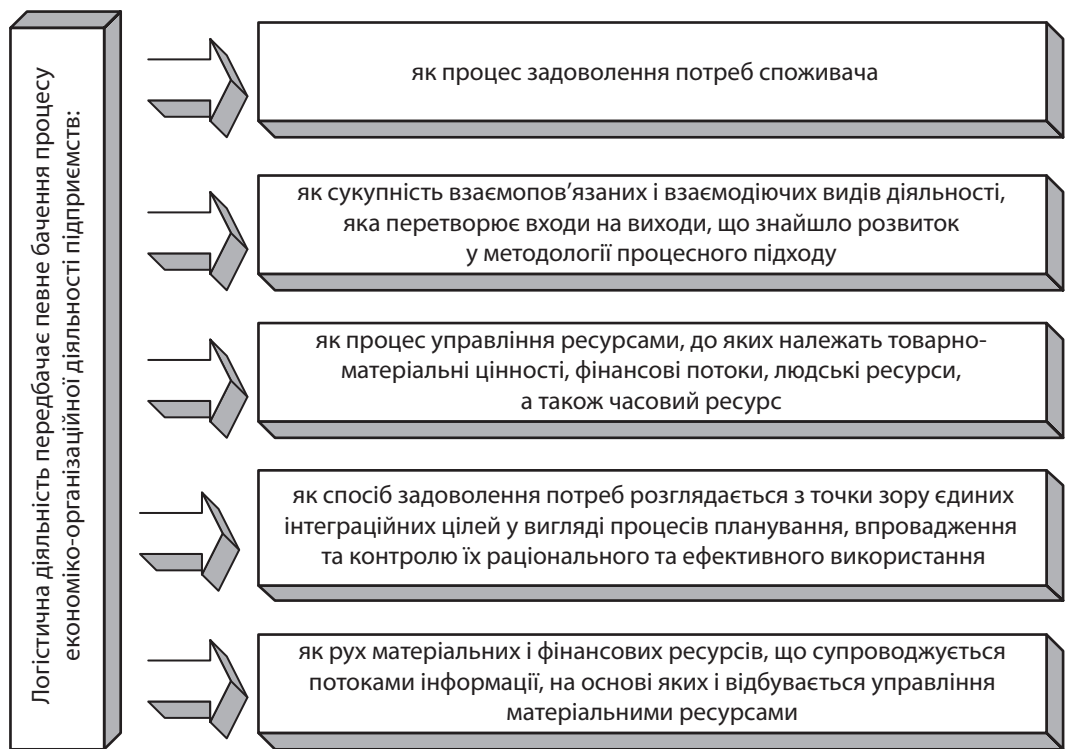

Рис. 2. Вплив логістики на економіко-організаційну діяльність підприємств

грамне, технічне, фінансове та кадрове забезпечення, тобто структуру, архітектоніку управління. Це складний комплекс стійких, свідомо створених зв'язків і взаємодії цих елементів управлінської системи, які виникають у процесі функціонування та розвитку підприємств. Складова, пов'язана з економічною підсистемою механізму управління, є сукупністю методів і важелів, що забезпечують економічні умови здійснення логістичного управління й оцінку економічної ефективності виконуваних логістичних перетворень.

Можна виділити основні фактори, що визначають актуальність впровадження логістики в діяльність підприємств (табл. 1).

Для впровадження логістики на підприємстві необхідно провести аналіз економіко-організаційної діяльності підприємств за допомогою сучасних методів оцінки (табл. 2).

Для отримання більш ґрунтовних результатів оцінки економіко-організаційної діяльності підприємств необхідно використовувати групу методів, що

Таблиця 1

Фактори, що визначають актуальність впровадження логістики в діяльність підприємств

Назва фактора	Сутність фактора
Економічний	У сучасних умовах на перший план висувається пошук можливостей скорочення виробничих витрат і витрат обігу заради отримання прибутку. Логістика дозволяє зв'язати економічні інтереси виробника продукції та її споживача
Організаційно-економічний	У міру виникнення і розвитку нових організаційних форм, що реалізують процеси руху товару, все більшого значення набувають інтеграційні форми управління та координації, забезпечення логістичних процесів взаємодії підприємств-виробників, споживачів, посередників, складів і транспорту
Інформаційний	Ринкова економіка сприяє розвитку інформаційних зв'язків, які є причиною і наслідком ринкових відносин, що обумовлюють один одного. Інформація найбільш тісно пов'язує ринок і логістику, оскільки її предметом, засобом і складовою логістичних процесів є інформаційні потоки
Технічний	Цей фактор проявляється в тому, що логістика як система, її суб'єкти та об'єкти управління розвиваються на основі сучасних технічних досягнень у транспортно-складському господарстві та комп'ютеризації управління
Державна підтримка процесів руху товару	У сучасних умовах виникає завдання з регулювання процесів руху товару не тільки на рівні підприємств, а й у масштабах регіонів, а також у національному масштабі

Порівняльна характеристика методів оцінки економіко-організаційної діяльності підприємств

Метод	Особливості застосування	Переваги	Недоліки
Бенчмаркінг	Спосіб оцінки стратегій і цілей роботи в порівнянні з першокласними підприємствами, для того, щоб гарантувати довгострокове перебування на ринку	Дозволяє встановлювати цілі, що відповідають напрямкам розвитку найбільш успішних конкурентів, надає кількісну оцінку розриву в ефективності функціонування даної компанії та кращої в галузі	Складність вибору партнерів для порівняння основних процесів, різні методики порівняння та трактування ключових параметрів успіху з точки зору експертів та керівників підприємств
Методи теорії ігор	Математичний апарат, що розглядає конфліктні ситуації, а також ситуації спільних дій	Дозволяє приймати рішення за умов невизначеності та ризику	Вимагає необхідність володіння методами та технологіями, за допомогою яких можна звести реальну задачу до теоретичної
Методи прогнозування	Процес передбачення майбутнього стану, перспектив змін певного явища. Результати можуть бути використані для розробки управлінських рішень в інвестиційній, маркетинговій, збутовій та інших сферах діяльності	Існують різні класифікації методів прогнозування, розроблені й апробовані різноманітні технології прогнозування. Обґрунтованість вибору методу прогнозування визначається формою прогнозу, періодом прогнозування, доступністю, відповідністю та придатністю даних, точністю прогнозу, особливостями об'єкта прогнозування, витратами на прогнозування	Жоден з окремих методів прогнозування не може бути універсальним. Потрібно встановити ступінь їх точності й доцільності, для чого й розроблено рекомендації розрахунку точності, оцінки ефективності методик і вибору методу прогнозування, котрий відповідав би поставленому завданню на належному рівні витрат і точності
Матричні методи	Метод якісного аналізу позиціонування підприємства в конкурентному середовищі	Дозволяє визначити конкурентну позицію підприємства на ринку відносно інших учасників	Необхідність значних об'ємів вхідної інформації
Модель імітаційного моделювання	Полягає в імітації конкретного процесу чи моделі, експериментальному його використанні	Дозволяє моделювати процеси таким чином, щоби було наочно видно, як саме такі процеси будуть відбуватися в реальній господарській діяльності	Не існує закінченої математичної постановки даної задачі, або ще не розроблені аналітичні методи рішення сформульованої математичної моделі
Метод сітьового аналізу	Сукупність розрахункових методів, організаційних і контрольних заходів щодо планування й управління комплексом робіт за допомогою сітьового графіка (сітьової моделі)	Дозволяє обґрунтовано й оперативно виявляти резерви	Чисельність її складових, різноманітність її елементів
Коефіцієнтні методи	Визначення відносних характеристик комплексного характеру на основі сформованого набору показників	Оцінка конкурентоспроможності на конкретному ринку на основі детального вивчення виробничих, збутових, фінансових можливостей підприємства, організації управління	Обмежене коло, переважно абсолютних показників, відсутність належної систематизації запропонованих показників
Метод економіко-математичного моделювання	Знаходження кількісних виразів зв'язків економічних показників і оцінки економіко-організаційної діяльності підприємств	Дозволяє урахувати вплив зовнішніх та внутрішніх чинників	Значні часові затрати, значні обсяги вихідної інформації для максимально точного моделювання
Методи експертних оцінок	Надання обґрунтованої експертної оцінки	Висока ступінь адаптивності та гнучкості результатів	Суб'єктивізм експертної оцінки, зниження достовірності результатів

буде основою для формування ефективних управлінських рішень щодо впровадження логістики в діяльність підприємства.

У процесі впровадження логістики в діяльність підприємства рекомендується дотримуватися таких принципів: використання програмних модулів; поетапного створення системи; гнучкості системи з погляду специфічних вимог конкретного застосування; розгляду підприємства як еколого-соціально-економічної системи; неподільності логістичного ланцюга постачання – виробництво – збут; єдності; зв'язку інформаційної та виробничої діяльності; розвитку (поява нових цілей і завдань); динамізму; оперативності та ін.

ВИСНОВКИ

Таким чином, у сучасних умовах господарювання для ефективного розвитку підприємств необхідно впроваджувати логістику в їхню діяльність, що є основою для розширення можливостей, підвищення рівня конкурентоспроможності та виходу на нові ринки збуту.

Для впровадження логістики на підприємстві необхідно провести аналіз економіко-організаційної діяльності підприємств за допомогою сучасних методів оцінки. Для отримання більш ґрунтовних результатів оцінки економіко-організаційної діяльності підприємств необхідно використовувати групу методів, що буде основою для формування ефективних управлінських рішень щодо впровадження логістики в діяльність підприємства. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Васюк І.** Зарубіжний досвід впровадження маркетингових логістичних концепцій на підприємстві. URL: http://www.vmurol.com.ua/upload/publikatsii/nauka/pdf_2012/zarubizhnyi_dosvid_vpovadzhennya.pdf
2. **Верба В. А., Гребешкова О. М.** Аналітична оцінка управлінських технологій розвитку українських підприємств. *Актуальні проблеми економіки*. 2010. № 5. С. 52–59.
3. **Гудзь П. В., Остапенко Т. І.** Аналіз зарубіжного досвіду застосування системного управління логістичною діяльністю. *Бізнес Інформ*. 2011. № 4. С. 139–142.
4. Досвід Канади та країн ЄС у сфері політики з підтримки розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів : аналітичне дослідження / В. Бондарчук, Дж. Алколей, Л. Молдован та ін. ; за ред. С. Курдицького. Київ, 2011. 91 с.
5. **Кабанець І. А.** Визначення основних логістичних підходів до управління інноваційними процесами машинобудівним підприємством. *Ефективна економіка*. 2013. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2539>
6. **Кальченко А. Г.** Логістика : підручник. Київ : КНЕУ, 2006. 284 с.
7. **Прохорова В. В.** Формування логістично-промислових систем як фактор підвищення конкурентоспроможності машинобудівних підприємств. *Стратегія розвитку України. Економіка, соціологія, право*. 2013. № 4. С. 167–171.
8. **Рудюк Л. В.** Фінансова логістика як інструмент підвищення конкурентоспроможності бізнесу автоперевізників // *Матеріали ІХ міжнародної відецько-практичкї конференції*

«Aktuální vymoženosti vedy – 2013». Díl. 5. Ekonomické vědy: Praha. Publishing House «Education and Science» s. r. o. S. 81–83.

9. **Фролова Л. В.** Логістичне управління торговельним підприємством: теорія та методологія : дис... д-ра екон. Наук : 08.07.05. Донецьк, 2005. URL: <http://www.lib.ua-ru.net/diss/cont/136901.html>

10. **Чобіток В. І.** Контролінгові механізми управління потенціалом конкурентоспроможності підприємств. *Бізнес Інформ*. 2011. №12. С. 162–164.

11. **Хаджинова О. В.** Логістична стратегія управління витратами великого багатопрофільного промислового підприємства : автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.06.01. Донецьк, 2006. 23 с.

REFERENCES

Bondarchuk, V. et al. *Dosvid Kanady ta krain YeS u sferi polityky z pidtrymky rozvytku silskohospodarskykh obsluhovuiuchykh kooperatyviv : analitychne doslidzhennia* [The experience of Canada and EU in the policy of supporting the development of agricultural service cooperatives: an analytical study]. Kyiv, 2011.

Chobitok, V. I. "Kontrolinhovi mekhanizmy upravlinnia potentsialom konkurentospromozhnosti pidpriemstv" [Controlling mechanisms for managing the competitiveness of enterprises]. *Biznes Inform*, no. 12 (2011): 162-164.

Frolova, L. V. "Lohistrychne upravlinnia torhovelnym pidpriemstvom: teoriia ta metodolohiia" [Logistic management of a trading enterprise: theory and methodology]. <http://www.lib.ua-ru.net/diss/cont/136901.html>

Hudz, P. V., and Ostapenko, T. I. "Analiz zarubizhnoho dosvidu zastosuvannia systemnoho upravlinnia lohistrychnoiu diialnistiu" [Analysis of foreign experience in the application of system management logistics activities]. *Biznes Inform*, no. 4 (2011): 139-142.

Kabanets, I. A. "Vyznachennia osnovnykh lohistrychnykh pidkhodiv do upravlinnia innovatsiinykh protsesamy mashynobudivnykh pidpriemstvom" [Determination of the main logistical approaches to the management of innovative processes by the machine-building enterprise]. *Efektivna ekonomika*. 2013. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2539>

Kalchenko, A. H. *Lohistryka* [Logistics]. Kyiv: KNEU, 2006.

Khadzhynova, O. V. "Lohistrychna stratehiia upravlinnia vytratamy velykoho bahatoprofilnoho promyslovoho pidpriemstva" [Logistic strategy for managing the costs of a large multiprofile industrial enterprise]: *avto-ref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.06.01*, 2006.

Prokhorova, V. V. "Formuvannia lohistrychno-promyslovykh system yak faktor pidvyshchennia konkurentospromozhnosti mashynobudivnykh pidpriemstv" [Formation of logistic-industrial systems as a factor for increasing the competitiveness of machine-building enterprises]. *Stratehiia rozvytku Ukrainy. Ekonomika, sotsiolohiia, pravo*, no. 4 (2013): 167-171.

Rudiuk, L. V. "Finansova lohistryka yak instrument pidvyshchennia konkurentospromozhnosti biznesu avtopereviznykiv" [Financial logistics as a tool for increasing the competitiveness of the business of carriers]. *Aktualni vymoženosti vedy – 2013*, vol. 5. Ekonomické vědy. Praha: Publishing House «Education and Science» s. r. o., 2013. 81-83.

Vasiuk, I. "Zarubizhnyi dosvid vpovadzhennia marketynhovykh lohistrychnykh kontseptsii na pidpriemstvi" [Foreign experience in implementing marketing logistics concepts at the enterprise]. http://www.vmurol.com.ua/upload/publikatsii/nauka/pdf_2012/zarubizhnyi_dosvid_vpovadzhennya.pdf

Verba, V. A., and Hrebeshkova, O. M. "Analitichna otsinka upravlinskykh tekhnolohii rozvytku ukrainskykh pidpriemstv" [Analytical assessment of managerial technologies for the development of Ukrainian enterprises]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 5 (2010): 52-59.